

Evaluatie Burgerparticipatie gemeente Velsen

25 januari 2012

Inhoudsopgave

<u>Onderwerp</u>	<u>pagina</u>
Inleiding	2
1. Samenvatting	3
2. Raadsbesluit	5
3. Definitie van burgerparticipatie	5
4. Vervolgacties na vaststelling beleidskader	6
5. Onderwerpen van burgerparticipatie	9
6. De rol van beleidsmedewerkers	10
7. Wijkplatforms en burgerparticipatie	10
8. Landelijke Benchmark Burgerparticipatie	11
9. Toekomst van burgerparticipatie	11
Conclusie	13
Aanbevelingen	14

Inleiding

Bij burgerparticipatie nemen burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties deel aan het realiseren van oplossingen in de publieke omgeving. De gemeente Velsen wil hier een succes van maken, maar dit vereist inspanning van alle betrokkenen.

De Velsense beleidsnota Burgerparticipatie met als titel ‘We houden contact’ is in januari 2010 door de gemeenteraad vastgesteld. Destijds vond de gemeenteraad het wenselijk dat er heldere structuren kwamen om de meningen, ideeën en creativiteit van inwoners en betrokkenen te gebruiken en zo een plaats te geven in de politieke discussie. Hiervoor kwamen spelregels voor actieve betrokkenheid en randvoorwaarden om samenwerking succesvol te maken.

Nu is de tijd voor een terugblik. Een evaluatie om te beoordelen of we op de goede weg zijn. Om lering te trekken uit de opgedane ervaringen en te onderzoeken of, en zo ja, waar bijstelling van het beleid nodig is?

Overigens is om twee redenen geen volledige evaluatie te maken. Ten eerste was er geen overzicht van onderwerpen die in samenspraak met burgers ontwikkeld worden. Door deze beperking zijn processen niet van begin tot het eind te volgen. Daarbij komt dat bij de processen die wel zijn doorlopen niet standaard zijn geëvalueerd.

Na een korte samenvatting leest u het raadsbesluit van 28 januari 2010 over het te voeren beleid. Vervolgens een definitie van burgerparticipatie en wat er sinds de vaststelling van het beleid op dit gebied in Velsen is gebeurd. Zowel bestuurlijk als praktisch. Daarnaast is er een overzicht van onderwerpen waar inwoners van Velsen actief bij betrokken zijn geweest. Vervolgens de rol van ambtelijke medewerkers waarna de verhouding tussen de wijkplatforms en de gemeente apart beschreven wordt. Tot slot leest u de conclusie en aanbevelingen.

1. Samenvatting

Burgerparticipatie wordt in Velsen actief uitgevoerd. Er zijn sinds de vaststelling van de nota burgerparticipatie verschillende onderwerpen opgepakt waarbij aan inwoners van Velsen, maatschappelijke organisaties en belanghebbenden actief om hun mening is gevraagd.

Doordat er verschillende processen zijn waarbij inwoners van Velsen invloed kunnen hebben, is burgerparticipatie een (te) breed begrip geworden. Voor (groepen) burgers kan dit onduidelijkheid geven over de vraag waarover men wel of niet kan meepraten. Zo is er onder meer sprake van;

1. Samenspraak: het vroegtijdig en waar mogelijk op interactieve wijze betrekken van belanghebbenden en eventueel anderen bij de ontwikkeling van gemeentelijk beleid.
2. Ruimtelijke ordeningsprojecten (omgevingsvergunning), waarbij op voordracht van de gemeenteraad, een extra participatieronde gestart kan worden. Dit is raadplegende participatie op basis van een startdocument. De uitkomsten van dit proces worden meegewogen in een raadsbesluit. Daarna volgt nog een formele inspraakprocedure. In dit proces wordt de discussie gevoerd binnen kaders die bij voorbaat helder zijn.
3. Wettelijke inspraak waarbij het onderwerp ook wordt toegelicht tijdens een informatieve bijeenkomst. De inbreng tijdens deze bijeenkomst(en) wordt opgenomen in een inspraakrapportage
4. Wettelijke inspraak waarbij een uitgewerkt voorstel ter kennisgeving officieel openbaar wordt gemaakt en belanghebbenden hierop schriftelijk kunnen reageren (bijvoorbeeld verkeersbesluiten.). Buiten een officiële gemeentelijke publicatie wordt hier verder geen aandacht aan gegeven.
5. Tot slot, participatie bij *de uitvoering* van vastgesteld beleid, bijvoorbeeld overleg met kinderen en buurtbewoners bij de aanleg of renovatie van spellocaties.

Het beleid voor burgerparticipatie biedt voornamelijk kaders voor samenspraak. Projecten die in de voorbereidende fase, in samenspraak met derden worden ontwikkeld omdat dan nog veel beleidsruimte mogelijk is.

Participatie gebeurt nu op initiatief van het college van B&W. Dit is conform de verordening waarin staat: “Het betrokken bestuursorgaan besluit ten aanzien van zijn eigen bevoegdheden of een samenspraakproces wordt aangegaan; over samenspraak ter voorbereiding van een raadsvoorstel van het college of de burgemeester besluit het college dan wel de burgemeester”.

Er ontbreekt echter een overzicht van onderwerpen die geagendeerd moeten worden voor samenspraak. Dit zou de communicatie verhelderen. Conform het beleid dient het gemeentebestuur (college van B&W en de gemeenteraad samen) duidelijker aan te geven waarover ze met de inwoners willen praten, wanneer dit gaat gebeuren en onder

welke randvoorwaarden. Dit maakt duidelijk wat de speelruimte is waarbinnen het participatieproces gevoerd kan worden. Op basis van deze agenda kan het college verder, in uitvoerende zin, gaan acteren.

Bij een heldere (jaar)planning kan de voor het proces benodigde proces- en achtergrondinformatie vervolgens op de huidige, vernieuwde website van de gemeente Velsen geplaatst worden. Deze informatie moet dan wel regelmatig geactualiseerd worden of interactief becommentarieerd worden. Inwoners, wijkplatforms en maatschappelijke organisaties kunnen zich hier dan op richten om met een kritische blik te komen tot een optimale realisatie van plannen en het zoeken naar verbeteringen en alternatieven. Ook bestuurders weten en volgen zo het proces tot besluitvorming. Het gebruik van social media kan hier steeds vaker een toegevoegde waarde hebben, maar is geen vervanger van het communicatieproces!

Bij een heldere bestuurlijke opdracht weten ook de betrokken medewerkers zich gesteund om hun kennis, capaciteiten, (financiële) mogelijkheden en durf in te zetten om de inwoners van Velsen van het begin tot het einde bij het onderwerp te betrekken.

Op dit moment wordt de discussie vooral gevoerd tijdens centrale bijeenkomsten. Een aanvulling hierop kan de inzet zijn van het digitaal Burgerpanel. Dit panel is sinds december 2010 een meetinstrument om te peilen wat inwoners van Velsen ergens van vinden. Met ruim 2200 inwoners behoort het Burgerpanel van Velsen tot een van de grootste van Noord-Holland. Tot nu toe zijn er 4 onderzoeken geweest namelijk over de Visie op Velsen 2025, de gemeentelijke bezuinigingen, de kwaliteit van gemeentelijke communicatie en de dienstverlening van de Bibliotheek Velsen. Het panel zou meer gebruikt kunnen worden in relatie tot beleidsvraagstukken of politieke dilemma's. Een evaluatie van het Burgerpanel vindt plaats in de eerste helft van 2012.

Naast de gebruikelijke centrale bijeenkomsten zullen interactieve digitale mogelijkheden en social media steeds vaker ingezet moeten worden bij het participatieproces. Zo bleek uit onderzoek onder het digitaal Burgerpanel in juli 2011, dat onder de toenmalige gebruikers van social media ongeveer een derde bereid is tot discussie via social media.

Soms worden bij participatieprocessen externe experts ingezet. Bijvoorbeeld vanwege hun specifieke kennis of ervaring zoals een landschapsarchitect, ontwerper van presentatiemateriaal of een proces- of gespreksleider.

De gemeente evalueert het proces van burgerparticipatie per project niet of nauwelijks. Er is geen meetlat waarmee de kwaliteit van burgerparticipatie gemeten wordt. Deelname aan de landelijke Benchmark Burgerparticipatie maakt een betere evaluatie mogelijk. Ook hierbij is een heldere onderwerpenkalender noodzakelijk omdat je dan processen en betrokkenen bij voorbaat al in kaart kunt brengen en volgen.

2. Raadsbesluit

Op 28 januari 2010 besloot de gemeenteraad van Velsen om:

- 1) de inhoud van de nota 'We houden contact' vast te stellen als beleidskader om samenspraak in Velsen vorm te geven.
- 2) het jaar 2010 te gebruiken als overgangsjaar om de nieuwe werkwijze bij college, gemeenteraad, burgers en ambtenaren in te voeren.
- 3) de website van Velsen uiterlijk augustus 2010 gereed te hebben voor interactieve communicatie ten bate van samenspraak.
- 4) de methode van samenspraak in het eerste kwartaal van 2011 te evalueren.
- 5) na vaststelling van voornoemd beleidskader door de gemeenteraad, de huidige inspraakverordening aan te passen tot een inspraak- en samenspraakverordening. Dit uiterlijk in het tweede kwartaal van 2010.
- 6) in hoofdstuk 3 (van de nota) toe te voegen: andere instrumenten zoals de enquête.

De nieuwe website van Velsen is in oktober van 2010 gelanceerd. Interactieve communicatie door bijvoorbeeld discussiefora op deze website is technisch nog niet optimaal. Wel is de gemeente actief op Twitter en is in december van 2010 het digitaal burgerpanel opgezet. Dit panel omvat ruim 2200 inwoners van Velsen en is sindsdien ingezet bij 4 onderwerpen:

- 1) de Visie op Velsen 2025
- 2) de kwaliteit van communicatie door de gemeente Velsen
- 3) de gemeentelijke bezuinigingen (enquête door de gemeenteraad)
- 4) de dienstverlening van de bibliotheek Velsen.

De inspraak- en samenspraakverordening is op 8 juli 2010 door de gemeenteraad vastgesteld.

3. Definitie van burgerparticipatie

In de beleidsnota wordt gesproken over burgerparticipatie als:

- 1) het over een onderwerp gaat waar de politiek van Velsen een besluit over moet nemen
- 2) inbreng mogelijk is van burgers. Dit kan in de voorbereidende fase gebeuren (samenspraak) en bij een formele wettelijke inspraakprocedure.

Het beleid voor burgerparticipatie is bedoeld als handreiking om gezamenlijk ergens uit te komen. Het biedt de deelnemers aan het proces duidelijkheid over de mate van betrokkenheid om een maatschappelijke opgave sterker, slimmer, efficiënter gezamenlijk te ontwikkelen.

We praten dus niet over projecten in het kader van Ruimtelijke Ordening (nieuwe WRO). Hier is een andere, al door de gemeenteraad vastgestelde procedure voor. Ook gaat het niet over projecten die al in de uitvoerende fase zijn (rioolvervanging,

herinrichting van straten, aanleg speelplekken etc.). Dit is uitvoering van al eerder vastgesteld beleid.

Burgerparticipatie is ook niet hetzelfde als actief burgerschap waarbij participatie van burgers gelijk staat aan “deelname aan de samenleving”.

Ook wijkgerichte dienstverlening is geen burgerparticipatie in die zin dat het hier veelal gaat over het signaleren en uitvoeren van projecten, in samenwerking met professionele organisaties, in het kader van schoon, heel, veilig en sociaal. Ook dit is de uitvoering van al eerder vastgesteld beleid.

Doordat er zoveel begrippen, processen en mogelijkheden zijn waarbij (groepen) inwoners kunnen meepraten of inspreken, kan dit ook leiden tot onduidelijkheid.

4. Vervolgacties na vaststelling beleidskader

Na vaststelling van de beleidsnota op 28 januari 2010 zijn de volgende acties uitgevoerd.

- 29 maart 2010 39 Beleidsmedewerkers zijn geïnformeerd en geïnstrueerd over het beleidskader en de gevolgen voor hun werkzaamheden.
- 8 april 2010 Bijeenkomst voor raadsleden om duidelijkheid te geven over burgerparticipatie, samenspraak en de rol van de gemeenteraad hierbij.
- 8 juli 2010 De gemeenteraad stelt de Inspraak- en Samenspraakverordening gemeente Velsen 2010 vast.
- 1 september 2010 Start van het Digitaal Burgerpanel Velsen als instrument ter ondersteuning van burgerparticipatie. Dit panel bestaat uit ruim 2200 inwoners van Velsen.
- Oktober 2010 Start van de nieuwe website gemeente Velsen met betere informatie over projecten.
- 1 november 2010 Start reeks gesprekken met wijkplatforms waarbij hun rol bij zowel burgerparticipatie als wijkgerichte dienstverlening wordt verduidelijkt. De gesprekken worden afgerond in mei 2011. In november 2011 is gezamenlijk teruggekeken op dit proces.
- Januari 2011 Rapportage Burgerpanel over Visie op Velsen 2025.
- 21 april 2011 Raadsplein sessie over procedures ruimtelijke plannen op basis van de nieuwe WRO en de participatie hierbij.
- Mei 2011 Start gemeentelijk Twitter account.
- Juni 2011 Rapportage Burgerpanel over gemeentelijke bezuinigingen.
- Juli 2011 Rapportage Burgerpanel gemeentelijke communicatie.
- December 2011 Start burgerpanelonderzoek dienstverlening gemeentelijke bibliotheek.

Bovenstaande heeft een bijdrage geleverd aan de kennis en structuur om burgerparticipatie beter mogelijk te maken. Daarnaast heeft de gemeente, sinds de vaststelling van de beleidsnota, verschillende projecten in samenspraak met haar inwoners opgepakt. Burgers, waaronder ook wijkplatforms, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven, en adviesraden, zijn actief benaderd om meningen te horen, mee te denken of te adviseren. Soms werden deze processen, in opdracht van de gemeente Velsen, begeleid door externe personen of organisaties. Dit omdat er binnen de bestaande organisatie te weinig specifieke vakkennis was of omdat gezien de aard van het onderwerp een “onafhankelijk” persoon een toegevoegde waarde voor het proces had.

Hieronder een selectie van onderwerpen waarbij inwoners van Velsen betrokken zijn in 2010 en 2011:

- Visie op Velsen 2025
- Opstellen Economische en Toeristische Agenda Velsen
- Actief Jeugdbeleid
- Hoogwaardig Openbaar Vervoer
- Aanpak overlast bij de Kennemerlaan
- Herindeling IJmuiderstraatweg/Juliananakade
- Herinrichting Kromhoutstraat als onderdeel van de Bereikbaarheid Kust en Hoogwaardig Openbaar Vervoer
- Herinrichting Oud-IJmuiden
- Aanpak overlast Winkelcentrum Velsbroek
- Grote Buitendijk
- Ontwikkeling nieuwbouw gymzaal bij Brederode Daltonschool Santpoort-Zuid.
- Ontwikkeling van het Rollantsplantsoen
- Revitalisatie Sportpark Rooswijk
- Brede School Velsen-Noord

VISIE OP VELSEN 2025

Een goed voorbeeld van burgerparticipatie is het proces rond de Visie Op Velsen 2025 geweest. Hierbij zijn leden van de gemeenteraad, ambtenaren van verschillende afdelingen, burgers, mensen uit het bedrijfsleven en van burgerlijke en maatschappelijke organisaties met veel respect en op afwisselende manieren bij het proces betrokken. De visie heeft vorm gekregen door het houden van centrale informatiebijeenkomsten, congressen, een minisymposium, werkbijeenkomsten, schoolprojecten, het digitaal burgerpanel enzovoort. Er is daarbij gebruik gemaakt van videobeelden, presentaties van diverse sprekers en eigentijds drukwerk. De kaders van het project waren vooraf duidelijk en ook na afronding van de politieke besluitvorming zijn betrokkenen actief over de uitkomst geïnformeerd.

Uitvoeringsprojecten

Behalve bovenstaande onderwerpen dient vermeld te worden dat ook bij uitvoerende werkzaamheden actief contact gezocht is met burgers en/of maatschappelijke organisaties. Voorbeelden hiervan zijn:

- Enquête Tesselschadeplantsoen over beplanting
- Aanleg of herstructurering van diverse speelplekken zoals aan de J.P. Coenstraat, Marconistraat, Wieringeraak, Tarweland, Crijnsenstraat
- Rioleringswerkzaamheden en vervolgens de herstructurering van wegen
- Aanleg van fietsoversteekplaatsen en snelheidsbeperkende maatregelen.

Dit zijn overigens veelal projecten die zich binnen een grijs gebied bevinden. Het is geen burgerparticipatie omdat dit projecten zijn die op basis van vaststaand beleid worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld als riolering vernieuwd wordt (conform beleid) waarbij een deel van de straten ook heringericht wordt (uitvoering). Of bij herinrichting van een park (beleid) waarbij bomen gekapt worden (uitvoering). Aanleg van speelplekken (uitvoering) op basis van het gemeentelijke Speelplan (beleid). Meestal is in de voorbereidende beleidsfase de gelegenheid geboden om te reageren, maar is men dit zich veelal niet bewust.

Mede daarom organiseert de gemeente voorafgaande aan de uitvoering van het project vaak informatie/inspraakavonden als onderdeel van de formele inspraakprocedure. Het project is dan op “wijk/straatniveau”. Mensen kunnen zich op de hoogte stellen van het project en formeel inspreken. Dit is overigens geen verplichting maar een keuze. Men zou kunnen volstaan met een officiële gemeentelijke mededeling van het onderwerp en de periode waarbinnen inspraak mogelijk is.

Voor wat betreft uitvoeringswerkzaamheden zijn in 2010 over ruim 100 onderwerpen brieven uitgegaan naar inwoners en organisaties om hen te informeren over de uitvoering van een specifiek project. Dit om hen te instrueren over wat men moest doen in relatie tot werkzaamheden of hen uit te nodigen voor een informatiebijeenkomst. In 2011 ging het om een soortgelijk aantal onderwerpen.

5. Onderwerpen van Burgerparticipatie

Ondanks dat er (nog) een bestuurlijk overzicht ontbreekt van projecten/onderwerpen die de gemeente samen met haar burgers wil bespreken of ontwikkelen, is er wel het een en ander gebeurd. In het beleidskader voor burgerparticipatie staat: “Het college en de raad zijn verantwoordelijk voor de keuze of en zo ja welke onderwerpen in samenspraak met haar inwoners worden opgepakt”. Deze keuze is veelal (nog) niet gemaakt. Participatie gebeurt nu meestal op initiatief van het college en wordt uitgevoerd door projectleiders en beleidsmedewerkers, in overleg met de betrokken wethouders. De sensitiviteit van de medewerker is overigens ook een belangrijke factor bij de keuze voor participatie. De kwaliteit van het proces is afhankelijk van de kennis en vaardigheden die hij of zij bezit.

De beleidsnota burgerparticipatie biedt een aantal kaders en randvoorwaarden voor burgerparticipatie. Na de keuze van de onderwerpen welke het bestuur met haar inwoners wil bespreken, moeten deze aan deze criteria getoetst worden. Door het vaststellen van de inspraak- en samenspraakverordening is de keuze van onderwerpen voor burgerparticipatie al deels afgebakend:

- 1) **inspraak- en samenspraakverordening:** Hierin staat: “dat er in beginsel geen dubbeling is van inspraak en samenspraak. Dit om nodeloze vertraging in beleidsprocessen te voorkomen. Als inspraak (al dan niet wettelijk voorgeschreven) wordt toegepast, wordt er geen samenspraak gehouden”.¹ Met andere woorden, zodra er in een proces een moment is waarop mensen mondeling of schriftelijk hun mening op een plan kunnen geven voordat hier besluitvorming over plaatsvindt, worden plannen niet in samenspraak met de burgers ontwikkeld. Echter, het betrokken bestuursorgaan bepaalt of een proces van samenspraak wordt aangegaan. College en raad bepalen dus de uitzonderingen op deze regel.
- 2) Een uitzondering op deze regel is al benoemd in het beleidskader: **nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening.**² Hierin staat: “dat er een extra mogelijkheid ingebouwd is middels burgerparticipatie, voor het aftasten van het maatschappelijk draagvlak met betrekking tot het concrete initiatief. Dit conform de procedure zoals deze is vastgelegd in het beleidskader voor burgerparticipatie”. Dit WRO-kader is 21 april 2011 door de gemeenteraad geëvalueerd. Afspraak is dat participatie zal plaatsvinden middels het raadplegen van burgers op basis van een startdocument. Dit startdocument is de kaderstelling voor een ‘verklaring van geen bedenking’ van een omgevingsvergunning artikel 2.12. of bij ‘postzegelbestemmingsplannen’.

---

¹ Algemene toelichting bij inspraak en samenspraakverordening gemeente Velsen juli 2010

² Het ruimtelijk functioneel kader en de nieuwe Wro – 17 december 2009 aangepast n.a.v. evaluatie in raad op 21 april 2011

6. De rol van beleidsmedewerkers

Om inzicht te krijgen in de vraag of projecten in samenspraak met inwoners, organisaties en bedrijven volgens het beleid verlopen, zijn de volgende vragen via een steekproef aan enkele beleidsmedewerkers voorgelegd.

- a) Ben je bekend met het gemeentelijk beleidskader voor burgerparticipatie ‘We houden contact’?
- b) Had je duidelijke randvoorwaarden om de participatie te starten?
- c) Is er vooraf budget vastgesteld voor communicatie en participatie rond het project?
- d) Zijn betrokkenen na afloop van een participatieproces geïnformeerd over wat er met hun inbreng is gebeurd?
- e) Is vooraf de keuze gemaakt voor het niveau van participatie?
- f) Zo ja, welk niveau is gebruikt (informereren, raadplegen, adviseren of coproduceren)?
- g) Is er vooraf een actorenanalyse en krachtenveldanalyse gemaakt?
- h) Hoe zijn burgers/organisaties bij het project betrokken (informatieavond, expertmeeting, werkgroep ambtenaren/burgers, burgerpanel, wijkplatform, klankbordgroep, stadsgesprek of anders)?

Hieruit blijkt dat 67% van de beleidsmedewerkers bekend is met de beleidsnota. Vooraf zijn er duidelijke randvoorwaarden om participatie te kunnen starten (89%) en vrijwel altijd krijgen de betrokkenen te horen wat er met hun mening gedaan is. Er wordt altijd vooraf een keuze gemaakt voor het niveau van participatie waarbij de nadruk ligt op informereren en raadplegen. Een informatieavond is dan meestal de gekozen vorm.(78%). Een actoren- en krachtenveldanalyse wordt vooraf vaak niet gemaakt.

Bekend is dat er bij een aantal processen gebruik gemaakt is van externe expertise. Enkele voorbeelden hiervan zijn de Visie op Velsen 2025 (procesbegeleiding, sprekers, vormgevers, video-opnamen), de herindelings van de IJmuiderstraatweg/ Julianakade (procesbegeleiders) en de ontwikkeling van het Rollantsplantsoen (landschapsarchitecte en onafhankelijk voorzitter).

7. Wijkplatforms en burgerparticipatie

In de periode november 2010 en mei 2011 is met (een delegatie van) wijkplatformvoorzitters gesproken over de relatie tussen wijkplatforms en de gemeente Velsen. In deze open gesprekken heeft Velsen het beleid op het gebied van burgerparticipatie en wijkgerichte dienstverlening toegelicht.

Een belangrijke uitkomst van dit overleg was dat wijkplatforms bereid zijn hun verantwoordelijkheid te nemen om advies te geven over onderwerpen die in hun wijk of voor de gemeente Velsen gelden. Wel missen zij zicht op de onderwerpen die op de gemeentelijke agenda staan en in welke gevallen er advies, samenspraak of inspraak wenselijk of mogelijk is. Daardoor bestaat de onzekerheid dat zij de gelegenheid missen om in een vroegtijdige fase te kunnen adviseren. Tijdens een gesprek in november 2011 bleek dat dit gevoel onveranderd was.

Daarnaast erkennen de wijkplatforms dat zij niet (meer) de enige partij zijn die de mening van de inwoners vertegenwoordigen. Vaak maken ook andere (georganiseerde) burgers, maatschappelijke organisaties of bedrijven deel uit van het krachtenveld rond het thema. Wel geven de voorzitters aan hierbij een zo neutraal mogelijke rol te willen vervullen wat het advies een extra waarde op wijkniveau kan geven.

Voor de duidelijkheid wordt in bijlage 1 de relatie tussen de wijkgerichte dienstverlening en burgerparticipatie schematisch weergegeven.

8. Landelijke Benchmark Burgerparticipatie

De gemeente evalueert het proces van burgerparticipatie niet of nauwelijks. Er is geen gemeentelijke meetlat waarmee de kwaliteit van burgerparticipatie gemeten wordt. Het ministerie van BZK en de VNG ondersteunen gemeenten bij een verdere groei naar succesvolle burgerparticipatie. Daarvoor is een Benchmark Burgerparticipatie ontwikkeld, waardoor wij als gemeente kunnen leren van ideeën en ervaringen van andere gemeenten. Verder is er na elke casus een online enquête onder projectleiders, beleidsmedewerkers en deelnemers waarin zij aangeven wat zij van de kwaliteit van het proces vinden. Op dit moment kent Velsen deze mogelijkheid niet waardoor er beperkt inzicht is in hoe de processen ervaren worden en waar verbeteringen kunnen worden toegepast. Door deze benchmark wordt ook de kwaliteit van burgerparticipatie als geheel beter. Gezien de fase waarin burgerparticipatie in Velsen verkeert, is deelname aan deze benchmark wenselijk. De benchmark is medio december 2011 gestart. Onderzocht moet worden of deelname nog steeds mogelijk is. De kosten hiervan zijn 5.445 euro per jaar. De kosten hiervoor kunnen gedekt worden in de begrotingspost Burgerparticipatie.

9. Toekomst van burgerparticipatie

Het feit dat in de afgelopen 2 jaar de gemeente Velsen regelmatig haar oor te luister heeft gelegd in de samenleving, is een teken van een goede intentie en wil om samen met haar inwoners tot een goed eindproduct te komen. Op enkele uitzonderingen na blijft Velsen meestal steken in traditionele vormen om mensen te betrekken bij een probleem of vraagstelling, namelijk een uitgebreide informatie/inspraakavond. Soms gevolgd door een klankbordgroep.

Ook is het zo dat de gemeente het onderwerp bepaalt en niet de samenleving zelf.

Uit het onderzoek van het Burgerpanel Velsen bleek dat van alle deelnemers aan dit onderzoek, 31% vindt dat de gemeente in haar informatievoorziening meer met social media zou moeten doen. Van hen zou ook 20% willen meepraten met de gemeente via social media (60 % vindt dit overigens niet). Social media zou gezien kunnen worden als een aanvullend instrument om de burgerparticipatie verder vorm te geven

De gemeente Velsen wil zeker niet af van het direct overleg met haar inwoners. Wel kan de discussie daarnaast ook breder gevoerd worden door beter gebruik te maken van social media. De gemeente Velsen kan op korte termijn al meer doen met de middelen die ze nu al heeft. Bijvoorbeeld via Twitter (of een eigen Facebook pagina) haar inwoners vragen te komen met praktische oplossingen voor een probleem. Of mensen later reageren via Twitter op publicaties in de gemeentelijke pagina, een chatsessie op Twitter tussen bestuurders waarbij iedereen mee kan doen (succesvol

gedaan in Haarlem)! Deze nieuwe vormen maken zowel mensen (bestuurders, ambtenaren en inwoners) meer gewend om met deze media om te gaan.

Social media zal ook meer gebruikt worden als thermometer van de lokale samenleving. Wat leeft er in Velsen en moet dit worden omgezet naar een politiek standpunt? Dit vraagt om meer kennis, ervaring en monitoren van social media. Zowel ambtelijk als bestuurlijk.

Conclusie

Burgerparticipatie is succesvol bij een optimaal samenspel tussen inwoners, bestuurders en ambtenaren. Dit vraagt een professionele vormgeving en een goede inbedding in de dagelijkse praktijk van beleid en bestuur.

Doordat er verschillende processen zijn waarbij inwoners van Velsen invloed kunnen hebben is burgerparticipatie een te breed begrip geworden. Voor (groepen) burgers kan dit onduidelijkheid geven over de vraag waarover men wel of niet kan meepraten.

De vraag of burgerparticipatie in Velsen werkt zoals in het beleid is vastgesteld, is nu nog moeilijk te beantwoorden. Dit omdat de afzonderlijke participatieprocessen nauwelijks geëvalueerd zijn. Hier zou meer aandacht voor moeten zijn.

Ondanks dat er geen overzicht bestaat van participatieonderwerpen is de constatering dat in 2010 en 2011 verschillende onderwerpen in overleg met de inwoners van Velsen zijn ontwikkeld waarbij de nadruk heeft gelegen op informeren en consulteren. Bij veel van deze projecten hebben ook wijkplatforms een actieve rol gespeeld. Daarbij is nog niet meegerekend de keren dat informatie/ inspraakbijeenkomsten zijn georganiseerd om mensen de gelegenheid tot inspraak te bieden.

Participatie gebeurt nu op initiatief van het college van B&W. Dit is conform de verordening waarin staat: “Het betrokken bestuursorgaan besluit ten aanzien van zijn eigen bevoegdheden of een samenspraakproces wordt aangegaan; over samenspraak ter voorbereiding van een raadsvoorstel van het college of de burgemeester besluit het college dan wel de burgemeester”. De thema’s worden vervolgens op een creatieve manier ontwikkeld waarvan de Visie op Velsen 2025, het proces rond het Rollantsplantsoen en de herstructurering van de IJmuidersstraatweg enkele mooie voorbeelden zijn.

Met de lancering van een nieuwe gemeentelijke website, een digitaal burgerpanel en de invoering van het gemeentelijk Twitteraccount is een basis gelegd voor meer interactieve vormen van participatie rond thema’s of onderwerpen. Dit kan nog verder versterkt worden door bijvoorbeeld meer gebruik te maken van foto-, film- en beeldmateriaal. Ook digitale discussies kunnen een aanvulling zijn bij informeren en consulteren van de inwoners van Velsen. Een voorbeeld hiervan is de huidige gezamenlijke website over het Hoogwaardig Openbaar Vervoer van de provincie Noord-Holland en de gemeente Velsen waarop vragen die bewoners stellen direct met beantwoording inzichtelijk gemaakt worden voor iedereen.

Echter, ondanks alle digitale toepassingen, die zich steeds verder ontwikkelen, blijft direct contact met betrokkenen een belangrijke vorm van communicatie over en weer.

Aanbevelingen

Op basis van het Velsense beleidskader voor Burgerparticipatie en de ervaringen tot nu toe, kunnen de volgende negen aanbevelingen worden gedaan:

1. Maak een dynamisch overzicht van participatieonderwerpen.
2. Laat het college beoordelen of voor deze onderwerpen burgerparticipatie haalbaar is conform het beleidskader burgerparticipatie en of dit op wijkniveau of gemeentebreed behandeld wordt. Dit maakt een goede doelgroepenanalyse/krachtveldanalyse mogelijk. Directe betrokkenen (waaronder ook wijkplatforms) kunnen zich hier dan ook op voorbereiden.
3. Zorg voor een eenduidige vorm van evaluatie van het participatieproces. Onderzoek hiervoor de deelname aan de landelijke Benchmark Burgerparticipatie.
4. Evalueer het digitaal Burgerpanel Velsen in het tweede kwartaal 2012.
5. Blijf de gemeentelijke website ontwikkelen als basis voor participatie door bijvoorbeeld meer achtergrondinformatie over de participatieonderwerpen te plaatsen en als medium voor interactief gebruik. Maak daarbij tevens actief gebruik van de mogelijkheden van social media zoals Hyves en Facebook.
6. Zorg voor een optimale ondersteuning van beleidsmedewerkers bij de realisatie van hun participatieopdracht. Dit kan door eenduidige instructies, het beschikbaar stellen van (interactieve) communicatiemiddelen en training/coaching in methodieken. Daarbij moet hij/zij voldoende ruimte (kaders) en (financiële) middelen hebben om in het proces te kunnen manoeuvreren.
7. Zorg voor centrale coördinatie van participatieprojecten. Dit om de afstemming tussen bestuur en organisatie te vergroten en meer eenduidigheid te brengen in de wijze waarop de gemeente participatieve trajecten doorloopt.

Bijlage 1: Schema burgerparticipatie – wijkgerichte dienstverlening

